

Latweefchu Uuwiſes.

Ur augſtas Geweſchanas = Kommiſſiones ſianu un nowehleſchanu.

Nr. 34. Zettortdeenâ tannî 24tâ August 1822.

Felgawa, tannî 15tâ August.

Par wiſſu iſgahjuſchu mehneſi gan drihs ifdeenâ pehrfons un leetus pee mums bijs; tannî 28tâ Juhli bij warren bahrgs pehrfons, kas arri muhſu pilſatâ weenâ nammâ eeſpehris, bet paldeewâ Deewam, tas ſpehrens bja aukſts. Ur ſcho August mehneſchu tas laiks jo wehſ tappis, un paſcha eeſahſumâ, tannî 2trâ August, tiſſkai no taſhles pehrfona duhzefchanu dſirdejam. — Tahs wezzas bakkes pee mums atkal rahdijuschees, un irr warren niſnas, tâ ka ta puſſe to behrnu, kas winnas dabbu, mirſt, bet zaur Waldiſchanas un muhſu labba aprinka Daktera neapnikuſchu gahdaſchanu, kas wiſſapfahrt, für ween ſchihs wezzas niſnas bakkes rahdabs, itt wiſſeem behrneem, kam wehl glahbſchanas bakkes naw bijuſchas, tahs paſchas tulihſt eeſtahda, ſchi nejauka fehrga gan ahtri, ar Deewa paligu, taps aiſkaweta.

Par Illuſtes aprinki tannî 21mâ Juhni leela un bahrga kruffa lihjuſi. Kruffas graudi noſritte meſcha ahbolu leelumâ un pa daſchahm muſſchahm un mahjahm leelu ſſahdi padarrijuſchi; wiſſwairak us Dweetas = un Pilſkalna = muſſchahm (Dihnaburges kirſpehlê). Dweetas = muſſchahs lauki 300 puhru = weetas leeli, un tee lauki no 67 ſaimneekeem, kas ſahdus 600 puhru weetas iſneſſ pee rudſeem ween, un talihdſ arriſan pee waſſarejeem, pagallam tappe faſiſti. Ir plawas tappe maitataſ. Us Pilſkalna = muſſchu 37 ſaimneekeem rudſu un waſſareju lauki tappe noſiſti un arri ſahle us zittahm plawahm. Wiſſas zerribas us labbu gaddu tâ ihſumâ irr iſnihzinataſ. Dweetas = muſſchâ appinu, ahbolu un ſuknu dahriſi zaur ſcho kruffu iſpohſti, zitti mahju putni tappe no kruffas graudeem pagallam noſiſti, lohpi, ehkas un

arri zilweki apſſahdeti. Baſniſas lohgi tappe iſiſti un weenas wehju ſudmallas pagallam apgahſtas. — Muſſu zeenigs Generalgubernators pehz teem no ſchihs leelas nelaimes pee Winna noſtelletem rapporteem to ſchehligu pawehleſchann iſlaidis, ka wiſſus tohs ſaldatus, kas us Dweetas = un Pilſkalna = muſſchahm kohrtelê irr, no turrenes buhs iſwaddiht, un ka lihds plaujamu laiku nahkoſchâ gaddâ, zil ween warr, nekahdus ſaldatus ſchinnis pagafſtôs ne buhs kohrtelê eelift.

Bebrines = muſſchâ (Dihnaburges kirſpehlê un Illuſtes aprinki) 61 lohps pee plauſſchuu ſlimmibas noſprahguſchi. Zaur tahm Dakteru apgahdaſchanahm ſchi lohpu fehrga, paldeewâ Deewam, irr apſtahjuſees, un tee lohpi, kas wehl ſlimmi bij tappuſchi, jau irr labbaki. Arri us Leelu = Pridriku = muſſchu (Gezawas kirſpehlê) muſſchahs lohpi ſirgſt un niſkſt, zitti arri noſprahguſchi, bet pee iſmelleſchanas ſchihs lohpu ſlimmibas Dakteri atradduſchi, ka ta ne eſſohſt lihrama kaite. Tannî 19tâ Juhli Wezzas = muſſchahs maſakajâ muſſchâ, ko Printſchu kalnu ſauz (Bauffes aprinki) kruffa puſſ waſſareju lauku noſittuſi. Tannî 19tâ Juhli, ſibbens ſeena ſchkuhni appakſch Alawas = muſſchahs pee Grendſches (Zukumes aprinki) eeſpehris, un ne ween tas ſchkuhniſ ar 40 weſumeem ſeena, bet arri laidars nodegge.

Tannî 5tâ Juhni, Dundanges maſajâ juhrmallâ pee Gippeem, fuggis no Durweges (kas blakkam Sweedru ſemmei ſtahw un taggad pee Sweedru walſts peederr) us ſeklu uſgahjis. Schis fuggis bij peelahdehts ar kannepeem, linneem, ſirgu ſpalwahm (ko us Wahziſki krollhaar ſauz) un ar gultu ſpalwahm.

No Nerretas.

Ohtra besnità un peektà Zuhli mehnescha deenà weefuliz divi Nerretas fainneekem lihds 2 puhru weetas noplautu rudsu pawissam fajauze, kurrus arri teefas-wihri scheem abbeem fainneekem pehz isdallija. Weens jauns wihrs ne tahli no scha Deewa brihnuma stahwedams, fazzija: ak, kaut jel man iskaptis klagt buhtu! es peesfrehjis winnam wehderu isgahstu, jo tas irr wels, kas schè to Deewa fwehtibu atnem. — Ak, wai tew! muhsu tehru-semme, kas tu tà wehl eeksch tumfibas staiga! Ta deena tew irr aufusi, bet ta faule tew wehl ne-waid lehufi. Kur Deews tew japeesauz, un winna darbi ja-apbrihno, tur tu tohs par wella-darbeem darri. — Ak! wai tew winnà pasaulè, kas tu schahs dohmas turri, un Deewu tà apfmeis!

G — — g.

No augfch galla.

Muhsu mallà Zuhni mehnescha widdù kruffa leelu skahdi darrijusi, un dauds semmes-strahd-neeku zerribas irr isnihzinajusi. Appaksch Schlossbergas ne tahli no Illukstes 37 fainneekem wissi rudsi pawissam nomaitati. Wehl leelaka bija ta skahde pee Dweetes-muischas, fur paschai muischai, weenam polwerkam, un 67 fainneekem wissi rudsi nosisti. Daschà weetà pawissam ne bija fo plaut, un zittàs weetàs tee fatreekti falni kà juzzekni gubbàs bija sakrauti; maissi schee nabbdasini no faweem laukeem ne redsehs. Par to tikkai Deews ja flawe, ka schi kruffa teem waffarejeem ne fo nau kaitejusi, kas schè wehl itt labbi stahw. Ta skahde, kas zaur scho kruffu Dweete notikufi, no paschas teefas us wairak ne kà 20,000 sudraba Rubbuleem spreesta. Pehz lauschu stahstichanas kruffa plintes lohdes leelumà, un weetahm ir kà labbi ahboli bijusi. Pee Dweetes Zukkura-krohga no tahs pusses, fur winna nahkufi, wissi lohgi iskisti, un feena wehl taggad ittin raibi fadausita stahw. Rahdas 5 neddelas wehlat ir Diggenaja (Dubena), Birsemuischà (Buschhof) un Sallas-muischà (Holmhof) lauki druszin no kruffas aismemti. Diggenajas mahzitaja fainneekam, pehrkons rjas

nospehris, un appaksch Sallas-muischas arridsan weenas mahjas un weens krohgs zaur sibbeni nodegusch. Leelas-Suffejas zeenigam kungam zschà Zuhli Ponemonè wiss laidars, divi wahguschi un weens schkuhnis ar 80 wesumeem jauna feena zaur pehrkoni nodegusch. Seena schogadd wissur masak redsam, un gan drihs trescha datta no ta truhkst, fo pehrn turrejam. Zaur to lectu, kas mums no Iota Zuhli trihs neddelas gan drihs ik deenàs bijis, muhsu waffareji, kas jau lohiti nowahrguschiji bija, itt labbi irr atspirguschees.

No Wahzsemmes.

Eeksch Tirol semmes (kas stahw stary Italiu un Wahzsemmi un warren kalnaina irr) scho gadd parleekam labbi rudsi auguschi, jau puss Zuhni mehneschà rudsi tappe plauti, un tanni 15tà Zuhli, tee paschi lauki jau us ohtru apschschanu bija gattawi. — Eeksch Neapel Rehnina Walsi (kas stahw Italiàs semmes spizze, us deenas widdus puffi) faufums un farstas miglas, eljes kohkeem leelu skahdi darrijuschi, leela manta tur scho gadd no eljes ne buhs, un eljes maksa tadehl dikti zehlfusees. — Pee Reina-uppes Wahzsemme pelles leelu skahdi pee laukeem darra, tà ka weenà paschà lauka, 800 pelles weenà deenà nokertas. Wisseem meschafungeem un mescha-fargeem talabbad no Waldischanas pawehlehts: lai taggad itt nekahdas lapfas, fakkus, puhzas, fowahrnes, franklus, wahrnas un wannagus ne noschauj.

Teefas fluddinaschanas.

Kad ta Kursemmes Rambaru-waldischana spreedusi to tirgu, kas lihdi schim us Mihzes-krohna-muischu us wezzeem Zahneem tappe turrehts, us nahfoschu lauku, us to Krusta paugstinaschanas deemu pahrzelt; tad tas pehz Rambaru-waldischanas schurp atstelletem rafsteem zaur scho fluddinaschanu wisseem tohp sinnamu darrihts. Zalgawas pilli, tanni 27tà Zuhli 1822.

(Nr. 2497.)

Friedrich no Wettberg,
Waldischanas Teefas-kungs.
Sittehrs A. Weitler.

No tahs Leelas = Plattohnes pagasta = teefas tohp wiffi tee, furreem pee tahs atliktas mantas ta eeksch tahs Krohna muifchas Masas = Mescha = muifchas mirruscha un pee Leelas = Plattohnes peederriga zilwefa, ar wahrdu Jahnis Lambertsohn, tik lab kà mantineekeem, jeb arri zit-tas taisnigas prassifchanas buhtu, peeklahjami tam 124 S. to wiffaugstakt apstiprinatu semneeku liffumu zaur to faaizinati, tanni laikà no gadda un weenas deenas no ta appaksch likta datuma scheid preekschà nahkt, fawas flaidras parahdischanas preekschà zelt un tad tē tablakoh pehz preekschraftu to liffumu nogaidiht. Pagasta = teefa Leela = Plattohnē, tanni 3schà August 1822. (3)

(S. W.) Pagasta-wezzakais, Spehle Kristop. (Nr. 13.) J. Jurkiewicz, teefas sffrihweris.

No Lestenes pagasta = teefas wiffi parradu deweji ta islikta Lestenes fainneeka Gehrtu Jehkaba, par furra mantu konkurse zaur schihs deenas spreedumu spreedta, schē teef faaizinati, pee saudeschanas fawas teefas, eeksch 2 mehnescheem, prohti lihds 5tu Oktober mehnescha deenu schi gadda, kas par to weenigu un isflehg-schanas terminu irr nolikta, ar fawahm prassifchanahm un parahdischanahm, woi paschi, woi zaur weetneeku, kà irr wehlehts scheid atnahkt un tad to teefas spreedumu dabbuht dsirdeht. Lestenes pagasta = teefā, tanni 2trā August 1822. (2)

(S. W.) Krikschu Frizz, pagasta-wezzakais. (Nr. 19.) Pehteris Grube, pagasta = teefas sffrihweris.

Wiffi tee kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta Brohzenes = muifchas nelaika fainneeka Gehrde Unss, jeb tahs atraitnes fainneezes Ilse, kas fawas mahjas atdohd, ne warredama par fainneezi buht, par furras mantu konkurse spreedta: teef ar scho teefas fluddinaschanu un safaukschanu, pee saudeschanas fawas teefas, eeksch diwjeem mehnescheem, prohti lihds to 22tru September schi gadda, kas par weenigu un isflehg-schanas terminu irr nolikts, ar fawahm prassifchanahm un parahdischanahm, woi paschi, woi zaur weetneeku, fur tahds

peenemmans, aizinati, schē atnahkt un fagai-diht to teefa pehz liffumeem spreedihš. To buhs wehrā nemt! Brohzen pagasta = teefa, tai 28tā Juhli 1822. (2)

Lehpeneek Ehwart, pagasta = teefas wezzakais. Herm. Christ. Walter, pagasta = teefas sffrihweris.

Pehz spreeduma tahs Krohna Behrses = muifchas pagasta = teefas, tanni 28tā schi mehnescha deenā un tannis nahkamās deenās, ta pakkal palikkufi manta ta nelaika Zihpeles = muifchas plawu = farga, Welle Kaspara, kas pastahw eeksch lohpeem, mahju putneem, drehbehm, masgajamahm drahnahm, lauku =, mahju = un amnatu = rihkeem, kà arridsan eeksch obsolu = un preeschu = dehleem un dedsinajamas malkas, teem palikkufscheem behrneem par labbu, eeksch uhtruppu, par maksaschanu us weetu, taps pahrdohiti. Tapehz ni tee pirzeji, kas warr buht gaddisees, no schihs teefas pusses scheidan tohp aizinati, lai tannis isteiktās deenās, tannis Zihpeles = muifchas Mas = Wellu mahjās, preeksch pufdeenas fanahkt un fawu sohlifchanu sinnamu darra. Krohna Behrses = muifchas pagasta = teefa, tanni 5tā August 1822. (1)

Us teefas spreeschanu,

Kahrliš. Nadecki, pagasta = teefas sffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Kad es to Kreisarschalla Rungu Friedrich no Fircs no Rogalles esnu luhgufi, par to laifu ka es Kursennē ne buhschu, mans General-weetneeks buht, tad es to wiffseem teem, kam ar mannim kahdas isdarrifchanas irr, schē sinnamu darra, luhgdama, lai wiffās leetas pee ta peeminnetā zeeniga Fircs Runga turrahš, Zelgawā, tanni 31mā Juhli 1822. (1)

Sophia Reichsgraefin no Mengden, dsimmufi no Plettenberg.

Popragges = muifschā par to laifu kad Rungš ne bij mahjās, sagli eelausufchees un no kummodes isagagufchi, pirnā kahrta: peezdesmitts fudr. Kubbulus. Dhtrā kahrta, eeksch garri =

fehligas tafches no smalkas farkanas ahdas:
 I dubbeltu dukfati; I dukfati ar trim frohneem
 no ta gabda 1717; I dukfati ar Mahries bildi
 no ta g. 1748; I Ungaru dukfati no ta g. 1737;
 I dukfati ar ehrgli no ta g. 1748; I dukfati no
 ta g. 1645; I dukfati ar divi swaigsnehm, ar
 ehrgli un frohni no ta g. 1737; I dukfati ar
 scho wirsfrakstu: in Deo spes mea; I dukfati
 ar to wirsfrakstu: veritati et justitiae; I duk-
 fati ar to wirsfrakstu: David und Jonathan,
 un us to ohtru puffi: unsere Lieb und Treu,
 sey wie dieser zwey; $\frac{1}{2}$ dukfati ar to sihmi:
 A. W.; $\frac{1}{4}$ dukfati ar to sihmi: Lamm no ta g.
 1700; 5 Ollenderu dukfates; ta arri weens
 appalsch fudraba gabbals ar nelaisas Pruhschu
 Rehninemes bildi; I Pranzusu dahlderis ar to
 wirsfrakstu Règne de la loi, un weens Englen-
 deru dahlderis. — Kas to sagli ta parahda, ka
 ja ne wiss, tad tatschu tohs sawadus selta un
 fudraba gabbalus atdabbu, tas dabbuhs pee-
 nahkamu pateizibas lohni. (3)

Wilhelm no Heyking.

Wezz=Swahrdes Smischu mescha-fargam,
 4ta August 2 sirgi, weens melli-dumsch, 12 gad-
 du wezz, ohtrs gaischi-melns, 9 gabdu wezz,
 issagti tappusch. Abbi platti sirgi; tas kas
 schohs sirgus warretu atskappeht, dabbuhs
 10 Rubl. fudraba. (1)

U p w a i z a f c h a n a.

Kad Kursennes augschaja galla parleekam
 labbi sinn ar linneem dsihwoht un kad laudis
 tur sawadi un labbaki linnus iskohpj, ne ka
 meh to prohtam, tad schè tohp luhgts un wai-
 zahts, wei ne warr dabbuht sinnah, kahda
 wihsè tur ta linnu kohpschana tohp isdarrita,
 un ka pawiffam tur ar linneem dsihwo? Kas
 sawus brachus par to mihligi grihb pamahzht,
 lai to zaur schahm Awisehm darra, un lai sawu
 pamahzifchanu tikkai pee teem Latweeschu Awi-
 schu apgahdatajeem Jelgawâ raksta, tad tas
 daudsem warr buht par labbu buhs, un tas
 kas waiza, ar pateizibu to atsihs, kad winnam
 mihligi paklausija. (2)

Naudas, Labbias un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgè tami 19ta August 1822.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 72½ Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pohhs kannepu . . . . . tappe maksahs ar	1	—
5 — Papihru naudas	1	34	1 — linnu labbakas surtes — —	2	50
1 jauns Dahlderis	1	34	1 — — sliktakas surtes — —	2	10
1 Puhrs rudsu . . . . . tappe maksahs ar	1	15	1 — tabaka . . . . . — —	—	80
1 — fweeschu . . . . . — —	1	80	1 — dselses . . . . . — —	—	90
1 — meeschu . . . . . — —	—	85	1 — fweesta . . . . . — —	2	—
1 — meeschu = putrainu — —	1	50	1 muzza silku, preeschu muzza — —	6	—
1 — ausu . . . . . — —	—	65	1 — — wihtschmu muzza — —	6	25
1 — fweeschu = miltu . . . . . — —	2	50	1 — farkanas fahls . . . . . — —	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	—	—	1 — rupjas leddainas fahls — —	4	75
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	25	1 — rupjas baltas fahls — —	—	—
1 — sirau . . . . . — —	1	60	1 — smalkas fahls . . . . . — —	4	—
1 — linnu = sehklas . . . . . — —	4	—	50 Grafchi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un Barra nauda stahw ar papihres naudu weena maksâ.		
1 — kannepu = sehklas . . . . . — —	2	—			

Den Druck genehmiget, von der Einfuhrungskommission dazu beauftragt, der
 Staatsrath Necke.